

ΕΛΤΣΕ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Κείμενο 1

- Άννα: Πώς περάσατε στο ταξίδι σας στην Ισπανία, παιδιά; Μακάρι να είχα έρθει μαζί σας. Το ξέρετε ότι έμεινα εδώ παρά τη θέλησή μου.
- Γιάννης: Κρίμα που δεν ήρθες. Έλα να δεις τις φωτογραφίες. Αυτός ο κήπος με τους χιλιάδες φοίνικες είναι το φοινικόδασος του Έλτσε.
- Άννα: Πού βρίσκεται το Έλτσε;
- Μάρκος: Νοτιοδυτικά της Βαλένθια. Η πόλη είναι γνωστή για το αρχαιολογικό εύρημα της Ντάμα ντε Έλτσε, ένα αινιγματικό άγαλμα που πιθανώς αντιπροσωπεύει μια ιέρεια. Θεωρείται αριστούργημα της ιβηρικής τέχνης. **Απογοητεύτηκα**, όμως, όταν έμαθα ότι το πρωτότυπο βρίσκεται στη Μαδρίτη.
- Γιάννης: Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των κατοίκων του, το Έλτσε είναι η αρχαία Ελίκη, μια παροικία που **ιδρύθηκε** τον 5^ο αι. π.Χ. από τους Έλληνες, που έρχονταν από τη Μασσαλία, την εποχή που **αποικίστηκε** η Δύση. Αυτό το **γεγονός** μας ώθησε να επισκεφτούμε την πόλη.
- Μάρκος: **Σηκωθήκαμε** νωρίς νωρίς και **χρειάστηκε** να κάνουμε ένα ταξίδι τριών ωρών από τη Βαλένθια μέχρι το Έλτσε. **Κουραστήκαμε** πολύ. Παρόλα αυτά δεν το μετανιώσαμε, γιατί κατά τύχη είχαμε την ευκαιρία να ζήσουμε εκεί τη γιορτή του Δεκαπενταύγουστου, όταν γιορτάζεται το περιβόητο Μυστήριο του Έλτσε.
- Άννα: Τι είναι αυτό;

- Γιάννης: Πρόκειται για μια θεατρική παράσταση της Κοιμήσεως της Παναγίας. Κάθε χρόνο διαδραματίζεται στη Βασιλική του Έλτσε ο θάνατος της Θεοτόκου, η Ανάληψη και η Στέψη της από τους αγγέλους στους ουραμούς.
- Μάρκος: Το δράμα ξεκίνησε όταν, μόλις τα **φώτα** έσβησαν, **εμφανίστηκε** μέσα από το **ημίφως** ένα αγόρι που αναπαρίστανε την Παναγία και **ακούστηκαν** γρηγοριανοί ύμνοι και ψαλμωδίες. Ως κατάλοιπο της εποχής του Μεσαίωνα, απαγορεύεται μέχρι σήμερα η συμμετοχή γυναικών στο Μυστήριο.
- Γιάννης: Αυτό το θρησκευτικό πανηγύρι αποτελεί αναμφισβήτητα το κορυφαίο γεγονός της πόλης.
- Μάρκος: Μου έκανε εντύπωση το **γεγονός** ότι όλοι, ντόπιοι και επισκέπτες, συμμετείχανε ενεργά και με προθυμία στη γιορτή. Το φιλικό και εγκάρδιο κλίμα, που κυριαρχούσε στην πόλη, σε οδηγούσε ομαλά και αβίαστα στο κέφι.
- Γιάννης: Στο τέλος της βραδιάς, την ώρα του **λυκόφωτος**, **σταθήκαμε** ακίνητοι κοιτάζοντας τον ουρανό φωτισμένο από εκατοντάδες πυροτεχνήματα, με τα οποία έκλεισε το πρόγραμμα της γιορτής. Ήταν όντως αξέχαστο θέαμα!

Λεξιλόγιο κειμένου 1

- παρά τη θέλησή μου: έκφραση
- ιέρεια: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η ιέρεια)
- αριστούργημα: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (το αριστούργημα)
- πρωτότυπο: ουσιαστικοποιημένο επίθετο, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (πρωτότυπος, -η-ο)
- σύμφωνα με: έκφραση
- ισχυρισμούς: ουσιαστικό, γένους αρσενικού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (ο ισχυρισμός)
- ιδρύθηκε: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου αορίστου, παθητικής φωνής (ιδρύομαι)
- αποικίστηκε: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου αορίστου, παθητικής φωνής (αποικίζομαι)
- ώθησε: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου αορίστου, ενεργητικής φωνής (ωθώ)
- παρόλα αυτά: έκφραση
- μετανιώσαμε: ρήμα, α' πληθυντικού προσώπου, χρόνου αορίστου, ενεργητικής φωνής (μετανιώνω)
- κατά τύχη: έκφραση

- περιβόητο: επίθετο, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (περιβόητος, -η-ο)
- Κοιμήσεως: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης γενικής (η Κοίμηση)
- διαδραματίζεται: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου ενεστώτα, παθητικής φωνής (διαδραματίζομαι)
- Ανάληψη: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (η Ανάληψη)
- Στέψη: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (η Στέψη)
- ημίφως: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (το ημίφως)
- αναπαρίστανε: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου παρατατικού, ενεργητικής φωνής (αναπαριστάνω)
- κατάλοιπο: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (το κατάλοιπο)
- αναμφισβήτητα: επίρρημα
- κορυφαίο: επίθετο, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (κορυφαίος, -α-ο)
- συμμετείχανε: ρήμα, γ' πληθυντικού προσώπου, χρόνου παρατατικού, ενεργητικής φωνής (συμμετέχω)
- ενεργά: επίρρημα
- εγκάρδιο: επίθετο, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (εγκάρδιος, -α-ο)
- ομαλά: επίρρημα
- αβίαστα: επίρρημα
- λυκόφωτος: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, ενικού αριθμού, πτώσης γενικής (το λυκόφως)
- πυροτεχνήματα: ουσιαστικό, γένους ουδετέρου, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (το πυροτέχνημα)

Επεξεργασία κειμένου1**Σωστό ή Λάθος;**

1. Η Άννα δεν θέλησε να ακολουθήσει τους φίλους της στην Ισπανία.
2. Στο Έλτσε βρίσκεται το αυθεντικό άγαλμα της Ντάμα ντε Έλτσε.
3. Οι ιδρυτές της Ελίκης ήταν Έλληνες.
4. Το Μυστήριο του Έλτσε είναι μια γιορτή αφιερωμένη στη Θεοτόκο.
5. Μέσα από πολύ έντονο φως, κάνει την εμφάνισή του ένα αγόρι που αναπαριστά την Παναγία.

Λεξιλογική άσκηση για το κείμενο 1**Επίλεξε το σωστό.**

κατά τύχη, αναμφισβήτητα, παρόλα αυτά, σύμφωνα με, παρά τη θέλησή του

1. πρόσφατες έρευνες η εξαφάνιση πολλών ζώων οφείλεται σε κλιματικές αλλαγές.
2. Το βρήκε, και όχι μετά από μεθοδικό και επίπονο ψάξιμο.
3. Καθυστέρησε περίπου είκοσι λεπτά
4. Αυτός ο τραγουδιστής κρατά μια από τις πιο εξέχουσες θέσεις στο χώρο της σύγχρονης ισπανικής μουσικής.
5. Δεν αισθανόταν καλά γιατί ήταν πολύ κουρασμένη. ήρθε στο πάρτι.

Κείμενο 2**Το φοινικόδασος του Έλτσε,
ένα μνημείο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς**

Το εξωτικό και απέραντο φοινικόδασος που περικυκλώνει την πόλη του Έλτσε, το μεγαλύτερο της Ευρώπης και ένα από τα αξιοθέατα της πόλης, **προστέθηκε** το 2000 στη Λίστα Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ, της οποίας σκοπός είναι η συντήρηση, προβολή και διαχείριση των μνημείων εξαιρετικής πολιτιστικής ή φυσικής αξίας. Υπό την αιγίδα της ΟΥΝΕΣΚΟ **πάρθηκαν** διάφορα μέτρα για την προστασία αυτού του ξεχωριστού φυσικού μνημείου.

Η φοινικιά είναι δέντρο εντελώς προσαρμοσμένο στις θερμές περιοχές της Μεσογείου, όπου το κλίμα χαρακτηρίζεται από πολύ ζεστά καλοκαίρια και σπάνιες βροχοπτώσεις. Το φοινικόδασος αποτελεί μια μοναδική όαση στην έρημο, ένα οικοσύστημα, όπου τα φυτά, τα ζώα, το κλίμα και το έδαφος βρίσκονται σε συνεχή αλληλεξάρτηση.

Αν και το φοινικόδεντρο ήταν γνωστό από παλιά, η καλλιέργειά του **διαδόθηκε** όταν η Ισπανία **κατακτήθηκε** από τους Άραβες, οι οποίοι **εγκαταστάθηκαν** στο Έλτσε στο τέλος του 10^{ου} αι. Το φοινικόδασος διατηρεί μέχρι και σήμερα το αναπτυγμένο σύστημα άρδευσης, που **δημιουργήθηκε** από τους Άραβες, οι οποίοι κατάφεραν να τελειοποιήσουν νέα υδραυλικά έργα για την υδροδότηση και για την εκμετάλλευση του νερού σε ερημικές και άνυδρες περιοχές.

Οι φοίνικες του Έλτσε προσελκύουν στις μέρες μας χιλιάδες τουριστών για την ομορφιά τους και η επεξεργασία τους αποτελεί μέχρι σήμερα μια σημαντική πλουτοπαραγωγική πηγή για την πόλη. Τα θηλυκά δέντρα παράγουν χουρμάδες, που εξάγονται σε όλο τον κόσμο, ενώ τα κλαδιά είναι περιζήτητα, γιατί χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη για καλάθια, καπέλα και άλλα χειροποίητα είδη.

Λεξιλόγιο κειμένου 2

- περικυκλώνει: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου ενεστώτα, ενεργητικής φωνής (περικυκλώνω)
- συντήρηση: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (η συντήρηση)
- προβολή: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (η προβολή)

- διαχείριση: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (η διαχείριση)
- αιγίδα: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η αιγίδα)
- βροχοπτώσεις: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η βροχόπτωση)
- όαση: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (η όαση)
- οικοσύστημα: ουσιαστικό, γένους ουδέτερου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (το οικοσύστημα)
- έδαφος: ουσιαστικό, γένους ουδέτερου, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (το έδαφος)
- αλληλεξάρτηση: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η αλληλεξάρτηση)
- διαδόθηκε: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου αορίστου, παθητικής φωνής (διαδίδομαι)
- κατακτήθηκε: ρήμα, γ' ενικού προσώπου, χρόνου αορίστου, παθητικής φωνής (κατακτώμαι)
- άρδευσης: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης γενικής (η άρδευση)
- τελειοποιήσουν: ρήμα, γ' πληθυντικού προσώπου, χρόνου αορίστου, έγκλισης υποτακτικής, ενεργητικής φωνής (τελειοποιώ)
- υδροδότηση: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η υδροδότηση)
- εκμετάλλευση: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (η εκμετάλλευση)
- άνδρες: επίθετο, γένους θηλυκού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (άνδρος, -η-ο)
- πλουτοπαραγωγική: επίθετο, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (πλουτοπαραγωγικός, -ή-ό)
- πηγή: ουσιαστικό, γένους θηλυκού, ενικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (η πηγή)
- χουρμάδες: ουσιαστικό, γένους αρσενικού, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (ο χουρμάς)
- περιζήτητα: επίθετο, γένους ουδέτερου, πληθυντικού αριθμού, πτώσης ονομαστικής (περιζήτητος, -η-ο)
- χειροποίητα: επίθετο, γένους ουδέτερου, πληθυντικού αριθμού, πτώσης αιτιατικής (χειροποίητος, -η-ο)

Επεξεργασία κειμένου 2**Σωστό ή Λάθος;**

1. Ένα από τα μνημεία που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της ΟΥΝΕΣΚΟ είναι και το φοινικόδασος του Έλτσε.
2. Η ΟΥΝΕΣΚΟ προστατεύει αποκλειστικά τα μνημεία που έχουν πολιτιστική αξία.
3. Το μεσογειακό κλίμα χαρακτηρίζεται από ζεστό και ξηρό καλοκαίρι.
4. Οι Άραβες ασχολήθηκαν ιδιαίτερα με την τελειοποίηση του συστήματος άρδευσης σε άnuδρες περιοχές.
5. Σήμερα οι φοίνικες καλλιεργούνται κυρίως για καλλωπιστικούς λόγους.

Λεξιλογική άσκηση για το κείμενο 2**Επίλεξε το σωστό.**

1. Σκοπός του Κέντρου είναι η της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό.
α) επιτήρηση β) προβολή γ) περιφρόνηση
2. Η μεγαλύτερη προσέλευση τουριστών κατά τη θερινή περίοδο επιτείνει το πρόβλημα της έλλειψης του νερού στις ξερές και περιοχές.
α) άnuδρες β) κάθυγρες γ) άnuδρες
3. Πηγαίνει το καλοκαίρι στην Ελλάδα για να στα ελληνικά.
α) τελειοποιηθεί β) γνωστοποιηθεί γ) χρησιμοποιηθεί
4. Η επιδημία πολύ γρήγορα σε όλο το χωριό.
α) επιβλήθηκε β) προστέθηκε γ) διαδόθηκε
5. Έγινε τεχνίτης. Όλοι ήθελαν τους πίνακές του.
α) περιζήτητος β) αγύρευτος γ) άσημος

Κείμενο 3 – Πολιτισμός

Η ονομασία Έλτσε προέρχεται από παραφθορά του ονόματος Ελίκη. Η Ελίκη ήταν αρχαία ελληνική αποικία στα παράλια της Μεσογείου στην Ισπανία.

Η σημερινή πόλη του Έλτσε στολίζεται από ένα ωραίο δάσος φοινικόδεντρων, που κάνει το τοπίο να θυμίζει Αφρική, και διάφορα μνημεία αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Το Αρχαιολογικό Μουσείο του φιλοξενεί εξαιρετικά ευρήματα, όπως το άγαλμα της Αφροδίτης, ελληνικά αγγεία, βυζαντινά νομίσματα και πλούσια κτερίσματα από ταφικούς χώρους.

Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα **βρέθηκε** κοντά στην πόλη η «Κυρία του Έλτσε», ένα άγαλμα Ιβηρικό ή Φοινικικό. Απεικονίζει μια νεαρή γυναίκα με καλυμμένη κόμη. Καλυμμένα είναι, επίσης, τα αφτιά της. Είναι ντυμένη με χιτώνα και φοράει περιδέραιο. Η επίδραση της ελληνικής τέχνης των αρχών του 5^{ου} αιώνα είναι έντονη, τόσο πάνω στο συγκεκριμένο άγαλμα όσο και σε διάφορα άλλα ευρήματα. Το άγαλμα, αφού **πουλήθηκε** στο Μουσείο του Λούβρου, ξαναγύρισε στην Ισπανία και κατέληξε στο Μουσείο του Πράδο.

Στην ευρύτερη περιοχή έχουν βρεθεί αρχαία κτίσματα με κίονες, επαύλεις με ψηφιδωτά δάπεδα και ελληνικές επιγραφές.

Στο Έλτσε, στη διάρκεια της «ελληνικής εβδομάδας», οργανώνονται ποικίλες εκδηλώσεις (χοροί, αρχαίο θέατρο, απαγγελίες, διαγωνισμοί ποίησης και λογοτεχνίας κ.ά.), που συντελούν στην αναβίωση αρχαιοελληνικών δρώμενων και συνηθειών.

Επεξεργασία κειμένου 3

Σωστό ή Λάθος;

1. Η Ελίκη ήταν βυζαντινή αποικία στα παράλια της Μεσογείου στην Ισπανία.
2. Το Έλτσε έχει ένα ιδιαίτερα όμορφο φυσικό τοπίο.
3. Τα εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου της πόλης θυμίζουν την παλιά ελληνική παρουσία στην πόλη.
4. Αμέσως μόλις βρέθηκε το άγαλμα της «Κυρίας του Έλτσε» μεταφέρθηκε στο Μουσείο του Πράδο.
5. Στο Έλτσε, στη διάρκεια της «ελληνικής εβδομάδας», αναβιώνει ο αρχαίος ελληνικός τρόπος ζωής.

ΜΕΡΟΣ Β΄**Γραμματική****1. Θεωρία****Μεσοπαθητικός αόριστος**

Ο αόριστος της ενεργητικής και της μεσοπαθητικής φωνής φανερώνει ότι εκείνο που δηλώνει το ρήμα έγινε στο παρελθόν και παρουσιάζεται συνοπτικά. Είναι, δηλαδή, παρελθοντικός χρόνος και ανήκει στους στιγμιαίους.

Ο μεσοπαθητικός αόριστος κλίνεται ως εξής:

σηκώθηκα
σηκώθηκες
σηκώθηκα
σηκωθήκαμε
σηκωθήκατε
σηκώθηκαν

Σχηματισμός του θέματος του μεσοπαθητικού αορίστου

Α΄ συζυγία

ενεστωτικό θέμα	ενεργητικός αόριστος	μεσοπαθητικός αόριστος
φωνήεν ακούω	σα άκουσα	στηκα ακούστηκα
π, β, φ, μπ, πτ, φτ βάφω	ψα έβαψα	φτηκα βάφτηκα
κ, γ, χ, χν, γγ, σκ, ζ διδάσκω	ξα δίδαξα	χτηκα διδάχτηκα
αυ, ευ παύω	αψα, εψα έπαψα	αύτηκα, εύτηκα παύτηκα
αυ, ευ δεσμεύω	αυσα, ευσα δέσμευσα	αύτηκα, εύτηκα δεσμεύτηκα
δ, θ πείθω	σα έπεισα	στηκα πείστηκα
σς, πτ αναπτύσσω	ξα ανάπτυξα	χτηκα αναπτύχτηκα
ζω μοιράζω	σα μοίρασα	στηκα μοιράστηκα
ζω αλλάζω	ξα άλλαξα	χτηκα αλλάχτηκα
νω δένω	σα έδεσα	θηκα δέθηκα
νω πιάνω	σα έπιασα	στηκα πιάστηκα
νω κρίνω	να έκρινα	θηκα κρίθηκα

υνω διευκολύνω αισθάνομαι	υνα διευκόλυνα -----	νθηκα διευκολύνθηκα αισθάνθηκα
αίνω ζεσταίνω	ανα ζέстана	θηκα ζεστάθηκα
αίνω απολυμαίνω	ανα απολύματα	νθηκα απολυμάνθηκα
αρω σοκάρω	αρισα/ αρα σοκάρισα / σόκαρα	αρισθηκα σοκαρίσθηκα

Β' συζυγία

ενεστωτικό θέμα	ενεργητικός αόριστος	μεσοπαθητικός αόριστος
ώ γεννώ	ησα γέννησα	ηθηκα γεννήθηκα
ώ κρεμώ	ασα κρέμασα	ασθηκα κρεμάσθηκα
ώ αποτελώ	εσα απέτελεσα	εσθηκα αποτελέσθηκα
ώ φορώ	εσα φόρεσα	εθηκα φορέθηκα
ώ κοιτώ	αξα κοίταξα	αχθηκα κοιτάχθηκα
ώ τραβώ	ηξα τράβηξα	ηχθηκα τραβήχθηκα
χνώ ξεχνώ	ασα ξέχασα	ασθηκα ξεχάσθηκα

Μερικά ανώμαλα ρήματα

βλέπομαι	ειδώθηκα
βρίσκομαι	βρέθηκα
δίνομαι	δόθηκα
εύχομαι	ευχήθηκα
θέτομαι	τέθηκα
καίγομαι	κάηκα
καλούμαι	καλέσθηκα
κλαίω	κλάφθηκα
κοιμάμαι	κοιμήθηκα
μαθαίνομαι	μαθεύθηκα

περνιέμαι	περάσθηκα
πλένομαι	πλύθηκα
ντρέπομαι	ντράπηκα
στέκομαι	στάθηκα
στέλνομαι	στάλθηκα
τρέφομαι	τράφηκα
τρώγομαι	φαγώθηκα
φαίνομαι	φάνθηκα
χαίρομαι	χάρθηκα

Ουδέτερα ανισοσύλλαβα σε -ως, -ος

Τα ουδέτερα ανισοσύλλαβα ουσιαστικά με καταλήξεις -ως και -ος κλίνονται ως εξής:

το φως	τα φώτα
του φωτός	των φώτων
το φως	τα φώτα
φως	φώτα

Όμοια με το φως σχηματίζονται και: καθεστώς, ημίφως, λυκόφως.

2. Ασκήσεις

1. Συμπλήρωσε τα κενά με τη σωστή λέξη σε κάθε πρόταση.

λυκόφως, ημίφως, καθεστώς, φως, γεγονός

1. Μετά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο σε πολλές χώρες επιβλήθηκε δικτατορικό
2. Το απροσδόκητο τους κατέπληξε όλους.
3. Η σκιά ενός μεγαλόσωμου άντρα διακρινόταν μέσα από το
4. Στο της ζωής του αποφάσισε να βγει από την απομόνωσή του και να κάνει ένα νέο ξεκίνημα.
5. Η κυβέρνηση έδωσε το πράσινο για τις διαπραγματεύσεις.

2. Συμπλήρωσε τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης της παρένθεσης.

1. Βλέπαμε τα μακρινά της πόλης στον ορίζοντα (φως).
2. Τα (γεγονός) εξελίχθηκαν με ραγδαίο ρυθμό.
3. Ο σημαντικότερος αντίπαλος του δικτατορικού (καθεστώς) αυτοεξορίστηκε.
4. Ο φόβος των κατοίκων μεγαλώνει ώρα με την ώρα εξαιτίας του (γεγονός) ότι οι δράστες είναι οπλισμένοι και δεν θα διστάσουν να πυροβολήσουν.
5. Πέρασε καιρός μέχρι να συνηθίσουν τα μάτια μας στο (ημίφως).

3. Συμπλήρωσε στο ίδιο πρόσωπο τον παθητικό αόριστο των ρημάτων.

1. είδε
2. πλύναμε
3. έριξα
4. θαύμασαν
5. επέστρεψες

4. Συμπλήρωσε τον πίνακα.

ενεστώτας	ενεργητικός αόριστος	παθητικός αόριστος
παίρνουν		
φτιάχνω		
στέλνει		
βρίσκουμε		
πετάς		
αγαπάτε		
καίω		

5. Συμπλήρωσε τα κενά βάζοντας τα ρήματα στο σωστό πρόσωπο του παθητικού αόριστου.

1. Το περιοδικό (σχεδιάζομαι) για να διαβάζεται ευχάριστα αλλά και για να κάνει τα παιδιά ν' αγαπήσουν το διάβασμα.
2. Το βιβλίο (εκδίδομαι) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Αθήνας.
3. (διορίζομαι) από την κυβέρνηση στρατηγός.
4. Τις στιγμές εκείνες (γράφομαι) οι πιο ένδοξες σελίδες της ισπανικής Ιστορίας.
5. Οι ψαράδες (σηκώνομαι) πριν ξημερώσει και (κατευθύνομαι) προς τη θάλασσα.

6. Επίλεξε το σωστό.

1. Το πλοίο στο πέλαγος (έχασε/ χάθηκε).
2. Χιλιάδες άνθρωποι στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο (σκοτώθηκαν/ σκότωσαν).
3. Οι γονείς την κόρη τους πολύ νέα (πάντρεψαν/ παντρεύτηκαν).
4. Για πρώτη φορά ίχνη αρκούδων στην περιοχή (παρατήρησαν /παρατηρήθηκαν).
5. Ο ταμίας το προσωπικό (πλήρωσε/ πληρώθηκε).

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Παιχνιδόλεξα

1. Σταυρόλεξο

Συμπλήρωσε τα κενά με τον σωστό τύπο των ουσιαστικών και λύσε το σταυρόλεξο.

1. Στο της σκηνής οι θεατές διέκριναν μόνο σιλουέτες. (ημίφως)
2. Τον τύφλωσαν τα των προβολέων που άναψαν ξαφνικά. (φως)
3. Το πρώτο πράγμα που κάνει ο διευθυντής μας κάθε πρωί είναι να διαβάξει στις εφημερίδες τα της ημέρας. (γεγονός)
4. Αυτός ο ιστορικός μελετάει την παρακμή των δικτατορικών της Λατινικής Αμερικής. (καθεστώς)
5. Η καλύτερη όπερα από την τετραλογία «Το δαχτυλίδι των Νιμπελούνγκεν» του Ρ. Βάγκνερ είναι « Το των θεών». (λυκόφως)

						1			
			4						
5									
	3								
	2								

2. Κρεμάλα

1. Ο θάνατος για όποιους πιστεύουν ότι είναι μετάβαση στην άλλη ζωή.
2. Έργο τέχνης που είναι άριστο στο είδος του.
3. Ρίχνεται στις γιορτές και παράγει πολύχρωμη λάμψη και δυνατό κρότο.

1. Κ _ _ _ _ _
2. Α _ _ _ _ _
3. Π _ _ _ _ _

3. Παζλ

Επίλεξε το σωστό.

1. Η αρχαία Ελίκη ιδρύθηκε από
 - α. Ρωμαίους.
 - β. Έλληνες.
 - γ. Ιβήρους.
2. Κάθε χρόνο στο Έλτσε διαδραματίζεται
 - α. η Κοίμηση της Παναγίας.
 - β. η Γέννηση της Παναγίας.
 - γ. η Γέννηση του Χριστού.
3. Το φοινικόδασος του Έλτσε είναι υπό την αιγίδα
 - α. του Υπουργείου Πολιτισμού.
 - β. της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - γ. της ΟΥΝΕΣΚΟ.
4. Το άγαλμα "Η Κυρία του Έλτσε" απεικονίζει
 - α. την Παναγία.
 - β. μια νεαρή γυναίκα.
 - γ. την Αθηνά.
5. Η αποικία Ελίκη ιδρύθηκε
 - α. τον 6^ο αι. π.Χ.
 - β. τον 4^ο αι. π.Χ.
 - γ. τον 5^ο αι. π.Χ.

4. Λαγός και Χελώνα

Γράψτε τον παθητικό αόριστο των παρακάτω ρημάτων.

παραγγέλλει
 απομακρύνεις
 αγγίζετε
πολλαπλασιάζουμε
ταλαιπωρώ

ολοκληρώνω
 ντύνουν
 εξαιρεί
καταλαμβάνουν.....
 πετάς

5. Γραφομηχανή

συγχαρητήρια, ηπειρωτικός, θρυμματίζω,
καλλιτέχνης, μαϊμού, προϋπηρεσία, ανησυχώ,
εξαπλώθηκαν, παραλήπτης, συνεννοούμαστε,
διακήρυξη, ύψος, αίσθηση, ισορροπία, διηγούμαι,
λεηλασία, απελευθέρωση, παρατηρητήριο, πλαινός,
επηρεάζονται

6. Ποίημα

Άκουσε και συμπλήρωσε.

Δον Κιχώτης

(Κώστας Ουράνης, 1920)

Ατσάλινος και σοβαρός απάνω στ' αχαμνό του
το άλογο, του Θερβάντες περνάει,
και πίσω του, στο στωικό γαϊδούρι του καβάλα,
ο ιπποκόμος του ο χοντρός ακολουθάει.

Αιώνες που ξεκίνησε κι αιώνες που διαβαίνει,
με σφραγισμένα επίσημα, ερμητικά
και με τα μάτια εκστατικά, το χέρι στο κοντάρι,
πηγαίνοντας στα της Χίμαιρας βασιλεία.

Στο πέρασμα τ' ατσάλινου του σκιάχτρου από τις στράτες
του κόσμου, τις πολύβοες, οι άνθρωποι,
τον δείχνει ο ένας τ' αλλουνού κι ειρωνικά γελάνε.

Ω ποιητή! στο διάβα σου κοινοί
άνθρωποι χασκαρίζουνε. Άσε τους να γελάνε:
οι Δον Κιχώτες πάν μπροστά, κι οι Σάντσοι

ΜΕΡΟΣ Δ'**Λεξικό Ενότητας**

- **αβίαστα:** που γίνεται με τρόπο ελεύθερο και αυθόρμητο, χωρίς πίεση
Κανείς δεν τον πίεσε. Ήρθε μαζί μας αβίαστα και ελεύθερα.
- **αγύρευτος -η -ο:** αυτός που δεν αναζητείται
Τελικά τα πράγματα αυτά έμειναν αγύρευτα.

αγύρευτος	αγύρευτη	αγύρευτο
αγύρευτου	αγύρευτης	αγύρευτου
αγύρευτο	αγύρευτη	αγύρευτο
αγύρευτε	αγύρευτη	αγύρευτο

αγύρευτοι	αγύρευτες	αγύρευτα
αγύρευτων	αγύρευτων	αγύρευτων
αγύρευτους	αγύρευτες	αγύρευτα
αγύρευτοι	αγύρευτες	αγύρευτα

- **αιγίδα η:** (μόνο στην έκφραση *υπό την αιγίδα....*) με την προστασία κάποιου, με την υποστήριξη κάποιου
Η έκθεση οργανώθηκε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού.

η αιγίδα	οι αιγίδες
της αιγίδας	των αιγίδων
την αιγίδα	τις αιγίδες
αιγίδα	αιγίδες

- **αλληλεξάρτηση η:** η αμοιβαία εξάρτηση
Σε ένα οικοσύστημα δημιουργείται μια σχέση αλληλεξάρτησης, όπου κάθε ζώο έχει το ρόλο του σε άμεση εξάρτηση με το περιβάλλον.

η αλληλεξάρτηση	οι αλληλεξαρτήσεις
της αλληλεξάρτησης (αλληλεξαρτήσεως)	των αλληλεξαρτήσεων
την αλληλεξάρτηση	τις αλληλεξαρτήσεις
αλληλεξάρτηση	αλληλεξαρτήσεις

- **αναβιώνω:** ζαναζώ, επανέρχομαι στη ζωή / επαναφέρω ήθη, έθιμα κλπ. που έχουν ξεχαστεί (αναβίωνα, θα αναβιώνω, θα αναβιώσω, αναβίωσα, έχω αναβιώσει, είχα αναβιώσει, θα έχω αναβιώσει)
Αυτή την εποχή αναβιώνουν παλιά έθιμα που είχαν εγκαταλειφθεί.

- **αναβίωση η:** ενέργεια και αποτέλεσμα του αναβιώνω, αναγέννηση, επιστροφή στη ζωή
Το Διεθνές Φεστιβάλ συντελεί στην αναβίωση του αρχαίου δράματος.

η αναβίωση	οι αναβιώσεις
------------	---------------

της αναβίωσης (αναβιώσεως)
την αναβίωση
αναβίωση

των αναβιώσεων
τις αναβιώσεις
αναβιώσεις

- ανάληψη η: ενέργεια και αποτέλεσμα του αναλαμβάνω / τραπεζική συναλλαγή κατά την οποία ο πελάτης παίρνει χρήματα από την τράπεζα / (εκκλ.) η άνοδος στους ουρανούς / γιορτή αφιερωμένη σε αυτό το γεγονός
Σήμερα είναι της Αναλήψεως.

η ανάληψη
της ανάληψης (αναλήψεως)
την ανάληψη
ανάληψη

οι αναλήψεις
των αναλήψεων
τις αναλήψεις
αναλήψεις

- αναμφισβήτητα: που γίνεται με ένα τρόπο αναγνωρισμένο από όλους, χωρίς να έχει κανείς αντιρρήσεις.
Αυτή η συναυλία αποτελεί αναμφισβήτητα το κορυφαίο μουσικό γεγονός της χρονιάς.

- αναπαριστάνω: κάνω αναπαράσταση ενός γεγονότος (αναπαριστάνω, αναπαρίστανα, θα αναπαριστάνω, θα αναπαραστήσω, αναπαρέστησα, έχω αναπαραστήσει, είχα αναπαραστήσει, θα έχω αναπαραστήσει)
Βρέθηκε στην Κρήτη ένα αρχαίο μαρμάρινο ανάγλυφο που αναπαρίστανε τον Απόλλωνα.

- ανασκαφή η: εργασία που γίνεται με σκάψιμο κυρίως για την ανακάλυψη αρχαιολογικών ευρημάτων
Σε αυτή την περιοχή πραγματοποιήθηκαν το περασμένο καλοκαίρι αρχαιολογικές ανασκαφές.

η ανασκαφή
της ανασκαφής
την ανασκαφή
ανασκαφή

οι ανασκαφές
των ανασκαφών
τις ανασκαφές
ανασκαφές

- αντίπαλος -η -ο: που αντιμετωπίζει κάποιον ή κάτι με στόχο να το(ν) νικήσει, να το(ν) εξουδετερώσει
Οι δύο αντίπαλοι στρατοί συγκρούστηκαν στο Μαραθώνα.

αντίπαλος
αντίπαλου
αντίπαλο
αντίπαλε

αντίπαλη
αντίπαλης
αντίπαλη
αντίπαλη

αντίπαλο
αντίπαλου
αντίπαλο
αντίπαλο

αντίπαλοι
αντίπαλων
αντίπαλους

αντίπαλες
αντίπαλων
αντίπαλες

αντίπαλα
αντίπαλων
αντίπαλα

αντίπαλοι αντίπαλες αντίπαλα

- άνυδρος -η -ο: ξερός, που δεν έχει πηγές νερού ή βροχοπτώσεις
Το θέμα της λειψυδρίας αποτελεί σημαντικό οικονομικοκοινωνικό πρόβλημα για άνυδρες περιοχές.

άνυδρος	άνυδρη	άνυδρο
άνυδρου	άνυδρης	άνυδρου
άνυδρο	άνυδρη	άνυδρο
άνυδρε	άνυδρη	άνυδρο

άνυδροι	άνυδρες	άνυδρα
άνυδρων	άνυδρων	άνυδρων
άνυδρους	άνυδρες	άνυδρα
άνυδροι	άνυδρες	άνυδρα

- απαγγελία η: ανάγνωση ενός κειμένου με ρυθμό και ύφος
Στο τέλος του συνεδρίου πραγματοποιήθηκε απαγγελία ποιημάτων νεοελλήνων συγγραφέων.

η απαγγελία	οι απαγγελίες
της απαγγελίας	των απαγγελιών
την απαγγελία	τις απαγγελίες
απαγγελία	απαγγελίες

- απεικονίζω: παριστάνω με εικόνα, περιγράφω (απεικονίζα, θα απεικονίζω, θα απεικονίσω, απεικόνισα, έχω απεικονίσει, είχα απεικονίσει, θα έχω απεικονίσει)
Ο πίνακας απεικόνιζε μια όμορφη γυναίκα.

- αποικίζω: ιδρύω αποικία σε μια άλλη χώρα (αποικίζω, αποίκιζα, θα αποικίζω, θα αποικίσω, αποίκισα, έχω αποικίσει, είχα αποικίσει, θα έχω αποικίσει)
Οι αρχαίοι Έλληνες αποίκισαν την περιοχή της Κάτω Ιταλίας.

- απροσδόκητος -η -ο: που συμβαίνει χωρίς να το περιμένει κανείς.
Η συνάντηση κατέληξε σε απροσδόκητα αποτελέσματα.

απροσδόκητος	απροσδόκητη	απροσδόκητο
απροσδόκητου	απροσδόκητης	απροσδόκητου
απροσδόκητο	απροσδόκητη	απροσδόκητο
απροσδόκητε	απροσδόκητη	απροσδόκητο

απροσδόκητοι	απροσδόκητες	απροσδόκητα
απροσδόκητων	απροσδόκητων	απροσδόκητων
απροσδόκητους	απροσδόκητες	απροσδόκητα
απροσδόκητοι	απροσδόκητες	απροσδόκητα

- άρδευση η: πότισμα καλλιεργημένων εκτάσεων

Στην Ελλάδα οι ακατάλληλες αρδεύσεις και τα κακοσυντηρημένα δίκτυα οδηγούν σε σημαντικές απώλειες του νερού.

η άρδευση της άρδευσης (αρδεύσεως) την άρδευση άρδευση	οι αρδεύσεις των αρδεύσεων τις αρδεύσεις αρδεύσεις
---	---

- αριστούργημα το: έργο φτιαγμένο με μεγάλη τέχνη, που είναι το καλύτερο στο είδος του.

Η ταινία είναι ένα από τα αριστουργήματα του ισπανικού κινηματογράφου.

το αριστούργημα του αριστουργήματος το αριστούργημα αριστούργημα	τα αριστουργήματα των αριστουργημάτων τα αριστουργήματα αριστουργήματα
---	---

- ατσάλινος -η -ο: ατσαλένιος, κατασκευασμένος από ατσάλι ή χάλυβα / (μτφ.) σκληρός όπως το ατσάλι

Έχει ατσάλινα νεύρα.

ατσάλινος ατσάλινου ατσάλινο ατσάλινε	ατσάλινη ατσάλινης ατσάλινη ατσάλινη	ατσάλινο ατσάλινου ατσάλινο ατσάλινο
ατσάλινοι ατσάλινων ατσάλινοους ατσάλινοι	ατσάλινες ατσάλινων ατσάλινες ατσάλινες	ατσάλινα ατσάλινων ατσάλινα ατσάλινα

- αυτοεξορίζομαι: εξορίζομαι με τη θέλησή μου, φεύγω εθελοντικά από την πατρίδα μου (αυτοεξορίζομαι, αυτοεξορίζομαι, θα αυτοεξορίζομαι, θα αυτοεξοριστώ, αυτοεξορίστηκα, έχω αυτοεξορισθεί, είχα αυτοεξορισθεί, θα έχω αυτοεξορισθεί)

Αυτοεξορίστηκε στο Παρίσι μετά το πόλεμο.

- αχαμνός -ή -ό: λιπόσαρκος, αδύνατος, ισχνός, αδύναμος

Είναι αχαμνή από την αρρώστια και δεν αντέχει πολύ.

αχαμνός αχαμνού αχαμνό αχαμνέ	αχαμνή αχαμνής αχαμνή αχαμνή	αχαμνό αχαμνού αχαμνό αχαμνό
αχαμνοί αχαμνών αχαμνούς αχαμνοί	αχαμνές αχαμνών αχαμνές αχαμνές	αχαμνά αχαμνών αχαμνά αχαμνά

- βροχόπτωση η: η πτώση βροχής / η ποσότητα νερού από βροχή που πέφτει σε μια περιοχή
Η Μετεωρολογική Υπηρεσία προβλέπει βροχοπτώσεις στις βόρειες περιοχές.

η βροχόπτωση
της βροχόπτωσης (βροχοπτώσεως)
τη βροχόπτωση
βροχόπτωση

οι βροχοπτώσεις
των βροχοπτώσεων
τις βροχοπτώσεις
βροχοπτώσεις

- διαδραματίζω: μετέχω στην εξέλιξη ενός γεγονότος / (παθ. συνήθως στο γ' πρόσωπο) συμβαίνει, γίνεται (διαδραματίζω, διαδραματίζα, θα διαδραματίζω, θα διαδραματίσω, διαδραματίσα, έχω διαδραματίσει, είχα διαδραματίσει, θα έχω διαδραματίσει)

Το περιστατικό διαδραματίστηκε περίπου στις 10.30 π.μ.

- διακρίνω: αντιλαμβάνομαι τη διαφορά, αναγνωρίζω ως διαφορετικό / (παθ.) ξεχωρίζω από τους άλλους / αντιλαμβάνομαι κάτι που δεν είναι απόλυτα σαφές (διακρίνω, διέκρινα, θα διακρίνω, θα διακρίνω, διέκρινα, έχω διακρίνει, είχα διακρίνει, θα έχω διακρίνει)

Δεν διέκρινα καθαρά ποιος μπήκε στο δωμάτιο.

- διαπραγμάτευση η: συζήτηση που γίνεται με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με κάτι

Μέχρι την τελευταία στιγμή θα είναι πολύ σκληρή η διαπραγμάτευση, αλλά τελικά θα πετύχουμε το στόχο μας.

η διαπραγμάτευση
της διαπραγμάτευσης (διαπραγματεύσεως)
τη διαπραγμάτευση
διαπραγμάτευση

οι διαπραγματεύσεις
των διαπραγματεύσεων
τις διαπραγματεύσεις
διαπραγματεύσεις

- διαχείριση η: οι ενέργειες με τις οποίες διευθετώ ένα ζήτημα, διακυβέρνηση
Οι οικολόγοι ζητούσαν τη συνετή διαχείριση των φυσικών πόρων.

η διαχείριση
της διαχείρισης (διαχειρίσεως)
τη διαχείριση
διαχείριση

οι διαχειρίσεις
των διαχειρίσεων
τις διαχειρίσεις
διαχειρίσεις

- διορίζω: προσλαμβάνω κάποιον σε μια υπηρεσία κυρίως δημόσια (διορίζω, διόριζα, θα διορίζω, θα διορίσω, διόρισα, έχω διορίσει, είχα διορίσει, θα έχω διορίσει)
Η κυβέρνηση τον διόρισε νομάρχη.

- διστάζω: δεν είμαι βέβαιος αν κάτι που θα κάνω ή θα πω είναι σωστό, έχω αμφιβολίες να πάρω μια απόφαση ή να κάνω κάτι (διστάζω, δίσταζα, θα διστάζω, θα διστάσω, δίστασα, έχω διστάσει, είχα διστάσει, θα έχω διστάσει)

Μη διστάζεις να μου πεις την αλήθεια.

- δρώμενο το: (συνήθως στον πληθυντικό) ό,τι διαδραματίζεται κάπου
Παρακολουθήσαμε με ανησυχία τα τελευταία πολιτικά δρώμενα.

το δρώμενο
του δρωμένου
το δρώμενο
δρώμενο

τα δρώμενα
των δρωμένων
τα δρώμενα
δρώμενο

- εγκάρδιος -α -ο: θερμός, φιλικός, που εκφράζει αγάπη και φιλία
Ο κύριος του απάντησε με ένα εγκάρδιο χαμόγελο.

εγκάρδιος
εγκάρδιου
εγκάρδιο
εγκάρδιε

εγκάρδια
εγκάρδιας
εγκάρδια
εγκάρδια

εγκάρδιο
εγκάρδιου
εγκάρδιο
εγκάρδιο

εγκάρδιοι
εγκάρδιων
εγκάρδιους
εγκάρδιοι

εγκάρδιες
εγκάρδιων
εγκάρδιες
εγκάρδιες

εγκάρδια
εγκάρδιων
εγκάρδιους
εγκάρδια

- έδαφος το: η επιφάνεια της γης
Προσπάθησε να τον βοηθήσει να σηκωθεί από το έδαφος.

το έδαφος
του εδάφους
το έδαφος
έδαφος

τα εδάφη
των εδαφών
τα εδάφη
εδάφη

- εκδίδω: είμαι εκδότης, τυπώνω κείμενα, περιοδικά, βιβλία κ.λπ., τα δίνω στη δημοσιότητα και τα θέτω σε κυκλοφορία (εκδίδω, εξέδιδα, θα εκδίδω, θα εκδώσω, εξέδωσα, έχω εκδώσει, είχα εκδώσει, θα έχω εκδώσει)
Αυτά τα βιβλία εκδίδονται από το Πανεπιστήμιο.

- έκθεμα το: αντικείμενο που εκτίθεται σε δημόσια θέα συνήθως σε εκθέσεις ή μουσεία
Αξίζει τον κόπο να επισκεφτεί κανείς το Αρχαιολογικό Μουσείο για το πλήθος και την ποικιλία των εκθεμάτων του.

το έκθεμα
του εκθέματος
το έκθεμα
έκθεμα

τα εκθέματα
των εκθεμάτων
τα εκθέματα
εκθέματα

- εκμετάλλευση η: χρησιμοποίηση για αποκόμιση οικονομικού κέρδους με αθέμιτο τρόπο

Είναι απαράδεκτη η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.

η εκμετάλλευση
της εκμετάλλευσης (εκμεταλλεύσεως)
την εκμετάλλευση
εκμετάλλευση

οι εκμεταλλεύσεις
των εκμεταλλεύσεων
τις εκμεταλλεύσεις
εκμεταλλεύσεις

- εκστατικά: (επίρρημα) με έκσταση
Άκουγαν εκστατικά τα λόγια του συγγραφέα.
- ενεργά: ενεργητικά, που γίνεται με τρόπο δραστήριο ή ενεργητικό
Το Ινστιτούτο ασχολείται ενεργά με την προστασία του περιβάλλοντος.
- εξέχων -ουσα -ον: που ξεχωρίζει από τους άλλους, που είναι πολύ σημαντικός
Είναι εξέχον μέλος του κόμματος.

εξέχων	εξέχουσα	εξέχον
εξέχοντος	εξέχουσας	εξέχοντος
εξέχοντα	εξέχουσα	εξέχον
εξέχων	εξέχουσα	εξέχον

εξέχοντες	εξέχουσες	εξέχοντα
εξεχόντων	εξεχουσών	εξεχόντων
εξέχοντες	εξέχουσες	εξέχοντα
εξέχοντες	εξέχουσες	εξέχοντα

- έπαυλη η: βίλα, μεγάλη και πολυτελής κατοικία
Στην εξοχή περπατούσαμε ώρες στον κήπο της έπαυλής του.

η έπαυλη
της έπαυλης
την έπαυλη
έπαυλη

οι επαύλεις
των επαύλεων
τις επαύλεις
επαύλεις

- επιβάλλω: καθιστώ κάτι αναγκαίο ή υποχρεωτικό (επιβάλλω, επέβαλα, θα επιβάλλω, θα επιβάλω, επέβαλα, έχω επιβάλει, είχα επιβάλει, θα έχω επιβάλει)
Η κυβέρνηση επέβαλε νέους φόρους.
- επιτείνω: αυξάνω την ένταση (επιτείνω, επέτεινα, θα επιτείνω, θα επιτείνω, επέτεινα, έχω επιτείνει, είχα επιτείνει, θα έχω επιτείνει)
Οι πρόσφατες μεγάλες αυξήσεις των τιμών των καυσίμων έχουν επιτείνει το οικονομικό πρόβλημα.

- ερμητικά: (επίρρημα) τελείως κλειστά
Έκλεισε τα χείλη ερμητικά.
- ημίφως το: μισόφωτο, το χαμηλό φως, συνήθως κατά το σούρουπο.
Εμφανίστηκε απροσδόκητα μέσα στο ημίφως.

το ημίφως
του ημίφωτος
το ημίφως
ημίφως

- ιδρύω: δημιουργώ κάτι από την αρχή, συνήθως έναν οργανισμό, μια πόλη ή αποικία κτλ. (ιδρύω, ίδρυα, θα ιδρύω, θα ιδρύσω, ίδρυσα, έχω ιδρύσει, είχα ιδρύσει, θα έχω ιδρύσει)
Οι διάδοχοι του Μεγάλου Αλεξάνδρου εξακολούθησαν να ιδρύουν πόλεις στις επικράτειές τους.
- ιέρεια η: η γυναίκα ιερέας, η γυναίκα που υπηρετεί κάποιο θεό

η ιέρεια	οι ιέρειες
της ιέρειας	των ιερειών
την ιέρεια	τις ιέρειες
ιέρεια	ιέρειες

- ιπποκόμος ο: υπηρέτης που φροντίζει τα άλογα
Ο Θερβάντες έγραψε τις περιπέτειες του Δον Κιχώτη, του ιππότη της ελεεινής μορφής, και του ιπποκόμου του Σάντσο Πάντσα.

ο ιπποκόμος	οι ιπποκόμοι
του ιπποκόμου	των ιπποκόμων
τον ιπποκόμο	τους ιπποκόμους
ιπποκόμε	ιπποκόμοι

- ισχυρισμός ο: άποψη ή γνώμη που διατυπώνει κανείς, αυτό που ισχυρίζεται κάποιος.
Οι ισχυρισμοί του δεν αποδείχτηκαν σωστοί.

ο ισχυρισμός	οι ισχυρισμοί
του ισχυρισμού	των ισχυρισμών
τον ισχυρισμό	τους ισχυρισμούς
ισχυρισμέ	ισχυρισμοί

- καβάλα: (επίρρημα) ιππεύοντας, επάνω στη πλάτη του αλόγου ή άλλου ζώου
Μπήκε καβάλα στο άλογό του.

- καθεστώς το: το πολίτευμα που έχει επιβληθεί ως σύστημα κυβέρνησης / επικρατούσα κατάσταση (πολιτική, κοινωνική, οικονομική κ.λπ.) σε μια χώρα
Η χώρα πέρασε από ένα στρατιωτικό καθεστώς σε μια σύγχρονη δημοκρατική αντίληψη.

το καθεστώς	τα καθεστώτα
του καθεστώτος	των καθεστώτων
το καθεστώς	τα καθεστώτα
καθεστώς	καθεστώτα

- κατακτώ: γίνομαι κύριος μιας περιοχής συνήθως με χρήση βίας, (κατακτώ, κατακτούσα, θα κατακτώ, θα κατακτήσω, κατέκτησα, έχω κατακτήσει, είχα κατακτήσει, θα έχω κατακτήσει)
Οι Ισπανοί κατέκτησαν τη Νότια Αμερική.

- κατάλοιπο το: το υπόλοιπο, αυτό που απομένει κυρίως ύστερα από μια χημική διαδικασία / (μτφ.) αυτό που διατηρείται από προηγούμενη περίοδο ή πολιτισμό
Προτιμήστε τρόφιμα απαλλαγμένα από επικίνδυνα κατάλοιπα γεωργικών φαρμάκων.

το κατάλοιπο	τα κατάλοιπα
του κατάλοιπου	των κατάλοιπων
το κατάλοιπο	τα κατάλοιπα
κατάλοιπο	κατάλοιπα

- κατά τύχη: τυχαία
Συναντήθηκαν στο αεροδρόμιο κατά τύχη.

- κίονας ο: (αρχιτ.) κολόνα
Ο ναός είχε δωρικούς κίονες.

ο κίονας	οι κίονες
του κίονα	των κίωνων
τον κίονα	τους κίονες
κίονα	κίονες

- Κοίμηση η: (εκκλ.) θάνατος
Στις 15 Αυγούστου γιορτάζεται η Κοίμηση της Θεοτόκου.

η κοίμηση	οι κοιμήσεις
της κοίμησης (κοιμήσεως)	των κοιμήσεων
την κοίμηση	τις κοιμήσεις
κοίμηση	κοιμήσεις

- κοντάρι το: είδος δόρατος, μακρύ και ίσιο ξύλο που χρησιμοποιούνταν ως όπλο

Πήρε το κοντάρι στο χέρι του και ρίχτηκε στη μάχη.

το κοντάρι	τα κοντάρια
του κονταριού	των κονταριών
το κοντάρι	τα κοντάρια
κοντάρια	κοντάρια

- κορυφαίος -α -ο: που βρίσκεται στο ψηλότερο σημείο
Κορυφαία στιγμή της βραδιάς ήταν η απαγγελία ποιημάτων.

κορυφαίος	κορυφαία	κορυφαίο
κορυφαίου	κορυφαιάς	κορυφαιού
κορυφαίο	κορυφαία	κορυφαίο
κορυφαιέ	κορυφαία	κορυφαίο

κορυφαίοι	κορυφαιές	κορυφαία
κορυφαιών	κορυφαιών	κορυφαιών
κορυφαιούς	κορυφαιές	κορυφαία
κορυφαίοι	κορυφαιές	κορυφαία

- κτέρισμα το: εύρημα σε αρχαίο τάφο, κόσμημα, αντικείμενο που θάβεται μαζί με το νεκρό
Τα κτερίσματα που τοποθετούσαν στους νεκρούς ήταν πολύ πλούσια.

το κτέρισμα	τα κτερίσματα
του κτερίσματος	των κτερισμάτων
το κτέρισμα	τα κτερίσματα
κτέρισμα	κτερίσματα

- λυκόφως το: το φως που μένει μετά τη δύση του ηλίου / (μτφ) εποχή παρακμής, τέλος μιας εποχής
Συναντήθηκαν για πρώτη φορά στο λυκόφως της ζωής τους.

το λυκόφως
του λυκόφωτος
το λυκόφως
λυκόφως

- μετανιώνω: αλλάζω γνώμη / μετανιώ (μετανιώνω, μετάνιωνα, θα μετανιώνω, θα μετανιώσω, μετάνιωσα, έχω μετανιώσει, είχα μετανιώσει, θα έχω μετανιώσει)
Έχετε κάνει κανένα σφάλμα για το οποίο μετανιώσατε;

- όαση η: γόνιμη έκταση μέσα στην έρημο / (μτφ.) καταφύγιο
Στην Σαχάρα υπάρχουν πολλές οάσεις.

η όαση	οι οάσεις
της όασης (οάσεως)	των οάσεων

την όαση	τις οάσεις
όαση	οάσεις

- οικοσύστημα το: η οικολογική μονάδα που αποτελούν το φυσικό περιβάλλον και οι οργανισμοί που ζουν σ' αυτό
Τα θαλάσσια οικοσυστήματα του πλανήτη Γη καταστρέφονται συστηματικά τα τελευταία χρόνια.

το οικοσύστημα	τα οικοσυστήματα
του οικοσυστήματος	των οικοσυστημάτων
το οικοσύστημα	τα οικοσυστήματα
οικοσύστημα	οικοσυστήματα

- ομαλά: που γίνεται με τρόπο κανονικό, φυσιολογικό ή τακτικό
Τα πράγματα εξελίχτηκαν ομαλά, χωρίς κανένα πρόβλημα
- ολοκληρώνω: συμπληρώνω, αποτελειώνω (ολοκλήρωνα, θα ολοκληρώνω, θα ολοκληρώσω, ολοκλήρωσα, έχω ολοκληρώσει, είχα ολοκληρώσει, θα έχω ολοκληρώσει)
Φέτος ολοκληρώνω τις μεταπτυχιακές μου σπουδές στην Ιστορία.

- παραφθορά η: αλλοίωση προς το χειρότερο
Η λέξη Ρουμ προέρχεται από παραφθορά της λέξης Ρώμη.

η παραφθορά	οι παραφθορές
της παραφθοράς	των παραφθορών
την παραφθορά	τις παραφθορές
παραφθορά	παραφθορές

- παρ' όλ' αυτά: προθετικό σύνολο που δηλώνει αντίθεση
Μου μίλησε άσχημα, παρ' όλα αυτά εγώ δεν του κράτησα κακία.

- περιβόητος -η -ο: περιλάλητος, που είναι γνωστός σε όλους
Διάβασα ένα βιβλίο για τους περιβόητους ιπτάμενους δίσκους.

περιβόητος	περιβόητη	περιβόητο
περιβόητου	περιβόητης	περιβόητου
περιβόητο	περιβόητη	περιβόητο
περιβόητε	περιβόητη	περιβόητο

περιβόητοι	περιβόητες	περιβόητα
περιβόητων	περιβόητων	περιβόητων
περιβόητους	περιβόητες	περιβόητα
περιβόητοι	περιβόητες	περιβόητα

- περιδέραιο το: κολιέ, κόσμημα που φοριέται στο λαιμό
Φοράει ένα πολύτιμο περιδέραιο από μαργαριτάρια.

το περιδέραιο
του περιδέραιου
το περιδέραιο
περιδέραιο

τα περιδέραια
των περιδέραιων
τα περιδέραια
περιδέραια

- περιζήτητος -η -ο: που όλοι τον θέλουν γιατί έχει αξία ή είναι σπάνιος
Είναι ένα περιζήτητο βιβλίο.

περιζήτητος
περιζήτητου
περιζήτητο
περιζήτητε

περιζήτητη
περιζήτητης
περιζήτητη
περιζήτητη

περιζήτητο
περιζήτητου
περιζήτητο
περιζήτητο

περιζήτητοι
περιζήτητων
περιζήτητους
περιζήτητοι

περιζήτητες
περιζήτητων
περιζήτητες
περιζήτητες

περιζήτητα
περιζήτητων
περιζήτητα
περιζήτητα

- περικυκλώνω: περιβάλλω, κυκλώνω κάποιον ή κάτι από παντού ολόγυρα / πολιορκώ (περικυκλώνω, περικύκλωνα, θα περικυκλώνω, θα περικυκλώσω, περικύκλωσα, έχω περικυκλώσει, είχα περικυκλώσει, θα έχω περικυκλώσει)
Νύχτα περικύκλωσαν τους εχθρούς.
- περιφρόνηση η: έλλειψη εκτίμησης προς κάτι ή κάποιον
Αντιμέτωπισε με περιφρόνηση τις προειδοποιήσεις μου και αναγκάστηκα να λάβω πιο αυστηρά μέτρα.

η περιφρόνηση
της περιφρόνησης (περιφρονήσεως)
την περιφρόνηση
περιφρόνηση

οι περιφρονήσεις
των περιφρονήσεων
τις περιφρονήσεις
περιφρονήσεις

- πηγή η: το μέρος από το οποίο βγαίνει νερό / (μτφ.) αρχή, προέλευση, τόπος όπου παράγεται κάτι
Σύμφωνα με τους οικολόγους είναι αναγκαία η στροφή προς τις ανανεώσιμες ενεργειακές πηγές.

η πηγή
της πηγής
την πηγή
πηγή

οι πηγές
των πηγών
τις πηγές
πηγές

- πλουτοπαραγωγικός -ή -ό: πλουτοφόρος, που δημιουργεί πλούτο

Σημαντική πλουτοπαραγωγική πηγή για την Ισπανία είναι ο τουρισμός.

πλουτοπαραγωγικός πλουτοπαραγωγικού πλουτοπαραγωγικό πλουτοπαραγωγικέ	πλουτοπαραγωγική πλουτοπαραγωγικής πλουτοπαραγωγική πλουτοπαραγωγική	πλουτοπαραγωγικό πλουτοπαραγωγικού πλουτοπαραγωγικό πλουτοπαραγωγικό
--	---	---

πλουτοπαραγωγικοί πλουτοπαραγωγικών πλουτοπαραγωγικούς πλουτοπαραγωγικοί	πλουτοπαραγωγικές πλουτοπαραγωγικών πλουτοπαραγωγικές πλουτοπαραγωγικές	πλουτοπαραγωγικά πλουτοπαραγωγικών πλουτοπαραγωγικά πλουτοπαραγωγικά
---	--	---

- πολύβοος -η -ο: πολύβουος, που εκπέμπει πολύ θόρυβο
Περπατούσε ώρες στους πολύβουους δρόμους.

πολύβοος	πολύβοη	πολύβοο
πολύβοου	πολύβοης	πολύβοου
πολύβοο	πολύβοη	πολύβοο
πολύβοε	πολύβοη	πολύβοο

πολύβοοι	πολύβοες	πολύβοα
πολύβων	πολύβων	πολύβων
πολύβους	πολύβοες	πολύβοα
πολύβοοι	πολύβοες	πολύβοα

- πολλαπλασιάζω: αυξάνω, επιτείνω / (μαθημ.) κάνω πολλαπλασιασμό (πολλαπλασιάζα, θα πολλαπλασιάζω, θα πολλαπλασιάσω, πολλαπλασιάσα, έχω πολλαπλασιάσει, είχα πολλαπλασιάσει, θα έχω πολλαπλασιάσει)
Οι πόλεμοι δε λύνουν προβλήματα, αλλά τα πολλαπλασιάζουν.

- προβολή η: (ειδικότ.) η αναπαραγωγή πάνω σε μια οθόνη εικόνων και ήχων (φιλμ κλπ.) / προώθηση, εκτεταμένη παρουσίαση ενός γεγονότος, προσώπου κλπ. ώστε να γίνει γνωστό
Οι ιδέες του γνώρισαν τεράστια προβολή σε όλη την Ευρώπη.

η προβολή	οι προβολές
της προβολής	των προβολών
την προβολή	τις προβολές
προβολή	προβολές

- προσέλευση η: η κίνηση κάποιου προς κάποιο χώρο / η παρουσία κάποιου κάπου
Μόνη ανησυχία των διοργανωτών αποτελεί η προσέλευση του κόσμου στο στάδιο.

η προσέλευση	οι προσελεύσεις
της προσέλευσης (προσελεύσεως)	των προσελεύσεων
την προσέλευση	τις προσελεύσεις
προσέλευση	προσελεύσεις

- πρωτότυπο το: έργο που δημιουργήθηκε χωρίς να βασίζεται σε κάποιο άλλο
Το πρωτότυπο του αγάλματος χάθηκε και έχουμε μόνο αντίγραφα.

το πρωτότυπο	τα πρωτότυπα
του πρωτότυπου	των πρωτότυπων
το πρωτότυπο	τα πρωτότυπα
πρωτότυπο	πρωτότυπα

- πυροτέχνημα το: κατασκεύασμα από εύφλεκτα υλικά που, καθώς εκρήγνυται στο ουρανό, παράγει πολύχρωμα και φωτεινά σχήματα και δυνατούς κρότους
Μετά το χορό και τη μουσική ακολούθησαν πυροτεχνήματα και φωτιστικά εφέ.

το πυροτέχνημα	τα πυροτεχνήματα
του πυροτεχνήματος	των πυροτεχνημάτων
το πυροτέχνημα	τα πυροτεχνήματα
πυροτέχνημα	πυροτεχνήματα

- ραγδαίος -α, -ο: που γίνεται σφοδρά και αιφνιδιαστικά, με μεγάλη ορμή.
Η εξάπλωση του κομμουνισμού από χώρα σε χώρα ήταν ραγδαία.

ραγδαίος	ραγδαία	ραγδαίο
ραγδαίου	ραγδαίας	ραγδαίου
ραγδαίο	ραγδαία	ραγδαίο
ραγδαίε	ραγδαία	ραγδαίο

ραγδαίοι	ραγδαίες	ραγδαία
ραγδαίων	ραγδαίων	ραγδαίων
ραγδαίους	ραγδαίες	ραγδαία
ραγδαίοι	ραγδαίες	ραγδαία

- σκιάχτρο το: ανθρωπόμορφο αντικείμενο που στήνεται σε χωράφια και κήπους για να φοβίζει τα πουλιά
Όταν ήμουν μικρή, πάντα με φόβιζε το σκιάχτρο στη μέση του χωραφιού.

το σκιάχτρο	τα σκιάχτρα
του σκιάχτρου	των σκιάχτρων
το σκιάχτρο	τα σκιάχτρα
σκιάχτρο	σκιάχτρα

- στέψη η: στεφάνωμα, τελετή κατά την οποία τίθεται το στέμμα στο κεφάλι του νέου μονάρχη
Η στέψη του νέου Βασιλιά έγινε με κάθε επισημότητα.

η στέψη	οι στέψεις
της στέψης (στέψεως)	των στέψεων
τη στέψη	τις στέψεις
στέψη	στέψεις

- συμμετέχω: παίρνω μέρος σε κάτι / είμαι παρών σε κάποιο γεγονός (συμμετέχω, συμμετείχα, θα συμμετέχω, θα συμμετάσχω, συμμετείχα, έχω συμμετάσχει, είχα συμμετάσχει, θα έχω συμμετάσχει)
Στη διοίκηση της εταιρείας συμμετέχουν εκπρόσωποι του πολιτικού και επιχειρηματικού κόσμου.

- σύμφωνα με: σε αντιστοιχία ή ακολουθία με κάτι
Σύμφωνα με το Σύνταγμα, όλοι οι άνθρωποι έχουν ίσα δικαιώματα.

- συντήρηση η: διατήρηση ενός πράγματος σε καλή κατάσταση
Η κυβέρνηση πήρε μέτρα για την προστασία και τη συντήρηση των αρχαίων μνημείων.

η συντήρηση	οι συντηρήσεις
της συντήρησης (συντηρήσεως)	των συντηρήσεων
τη συντήρηση	τις συντηρήσεις
συντήρηση	συντηρήσεις

- ταλαιπωρώ: βασανίζω, καταπονώ (ταλαιπωρώ, ταλαιπωρούσα, θα ταλαιπωρώ, θα ταλαιπωρήσω, ταλαιπώρησα, έχω ταλαιπωρήσει, είχα ταλαιπωρήσει, θα έχω ταλαιπωρήσει)
Ο βαρύς χειμώνας μας ταλαιπώρησε όλους.

- τελειοποιώ: βελτιώνω κάτι ώστε να είναι τέλειο (τελειοποιώ, τελειοποιούσα, θα τελειοποιώ, θα τελειοποιήσω, τελειοποίησα, έχω τελειοποιήσει, είχα τελειοποιήσει, θα έχω τελειοποιήσει)
Η επιχείρηση τελειοποίησε το προϊόν προτού το προσφέρει στο κοινό.

- υδροδότηση η: η παροχή νερού μέσω δικτύου
Η εταιρεία κατασκευάζει το πρώτο δίκτυο υδροδότησης της πόλης.

η υδροδότηση	οι υδροδοτήσεις
της υδροδότησης (υδροδοτήσεως)	των υδροδοτήσεων
την υδροδότηση	τις υδροδοτήσεις
υδροδότηση	υδροδοτήσεις

- χασκαρίζω: χαχανίζω, γελώ δυνατά, χασκογελώ (χασκάριζα, θα χασκαρίζω, θα χασκαρίσω, χασκάρισα, έχω χασκαρίσει, είχα χασκαρίσει, θα έχω χασκαρίσει)
Όταν είδαν τον Δον Κιχώτη, οι άνθρωποι χασκαρίσανε.

- χειροποίητος -η -ο: κατασκευασμένος με τα χέρια, και όχι με μηχανικό μέσο
Κατασκευάζουν χειροποίητα κεραμικά ζωγραφισμένα στο χέρι.

χειροποίητος	χειροποίητη	χειροποίητο
χειροποίητου	χειροποίητης	χειροποίητου

χειροποίητο χειροποίητε	χειροποίητη χειροποίητη	χειροποίητο χειροποίητο
χειροποίητοι χειροποίητων χειροποίητους χειροποίητοι	χειροποίητες χειροποίητων χειροποίητες χειροποίητες	χειροποίητα χειροποίητων χειροποίητα χειροποίητα

- χιτώνας ο: ένδυμα φαρδύ και χωρίς ζώνη που φορούσαν μερικοί λαοί της αρχαιότητας
Οι αρχαίοι Έλληνες ήταν ντυμένοι με χιτώνα.

ο χιτώνας του χιτώνα τον χιτώνα χιτώνα	οι χιτώνες των χιτώνων τους χιτώνες χιτώνες
---	--

- χουρμάς ο: καρπός της χουρμαδιάς, ενός είδος φοινικιάς
Οι χουρμάδες έχουν γλυκιά γεύση.

ο χουρμάς του χουρμά τον χουρμά χουρμά	οι χουρμάδες των χουρμάδων τους χουρμάδες χουρμάδες
---	--

- ψηφιδωτό το: μωσαϊκό, εικόνα φτιαγμένη με πολύ μικρές χρωματιστές πέτρες
Κοντά στη Ρώμη βρέθηκαν πολλά ρωμαϊκά ψηφιδωτά.

το ψηφιδωτό του ψηφιδωτού το ψηφιδωτό ψηφιδωτό	τα ψηφιδωτά των ψηφιδωτών τα ψηφιδωτά ψηφιδωτά
---	---

- ωθώ: σπρώχνω / (μτφ.) κάνω κάποιον να κάνει κάτι, τον παρακινώ να κάνει κάτι (ωθώ, ωθούσα, θα ωθώ, θα ωθήσω, ώθησα, έχω ωθήσει, είχα ωθήσει, θα έχω ωθήσει)
Το κίνητρο που με ώθησε ήταν η ανησυχία για το μέλλον.

ΜΕΡΟΣ Ε΄**Τεστ αυτοαξιολόγησης****1. Επιλέγω τη λέξη που έχει περίπου την ίδια σημασία.**

1. λυκόφως		
α) αύξηση	β) παρακμή	γ) ησυχία
2. περιζήτητος		
α) πολυγυρεμένος	β) περιθωριακός	γ) έκπληκτος
3. μετανιώνω		
α) καταναλώνω	β) μετανιώ	γ) σκοπεύω
4. προβολή		
α) προώθηση	β) παρέμβαση	γ) εισβολή
5. εγκάρδιος		
α) επικουρικός	β) βλοσυρός	γ) θερμός

2. Συμπλήρωσε τις λέξεις που λείπουν.

το φως	τα φώτα
.....
.....
φως	φώτα

το καθεστώς	τα καθεστώτα
.....
.....
καθεστώς	καθεστώτα

3. Άκουσε και συμπλήρωσε.

Στο τέλος της παλαιολιθικής εποχής η Ισπανία από τους Ιβήρους. Τον 5^ο αιώνα π.Χ. εμπορικές αποικίες από τους Έλληνες και τους Φοίνικες που στις περιοχές της Μεσογείου. Το 711 μεγάλο μέρος της Ιβηρικής Χερσονήσου από τους Άραβες. Αυτή η περίοδος η αρχή μιας νέας εποχής για την Ισπανία.

